

Křížová cesta

Pobožnost Křížové cesty v ekteniích východního obřadu
ve svaté velkomoravské tradici Cyrilomethodějské

A.D. 2016

Diakon (D): **Благослови, владыко.**

Kněz (Иерей, J): **Благословено Царство † Отца и Сына, и Святаго Духа, ныне и присно, и во веки веков.**

Ektenie velká (slovansky pokojná, dle první prosby)

D: Миром Господу помóлимся. (*V pokoji k Hospodinu modleme se*)

L.: Господи помилуй (Pane smiluj se)

D.: За pokoj shůry a spásu duší našich - Господу помóлимся (*k Hospodinu modleme se*)

L.: Господи помилуй

D.: За mír celého světa, za blaho svatých církví Božích a za sjednocení všech - Господу помóлимся.

L.: Господи помилуй

D.: За svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázni Boží - Господу помóлимся.

L.: Господи помилуй

D.: Za našeho biskupa (N.), římského patriarchu (N.) - Господу помóлимся.

L.: Господи помилуй

D.: За ctihodné kněze, jáhny a za všechen lid - Господу помóлимся.

L.: Господи помилуй

D.: За ty, kdo nám vládnou a za všechny, kdo nás chrání - Господу помóлимся.

L.: Господи помилуй

D.: За toto město a tuto obec a za všechna města a všechny země a za ty, kdo v nich podle víry žijí - Господу помóлимся.

L.: Господи помилуй

**D.: Za příznivé počasí, za hojné plody země a pokojné časy -
Господу помóлимся.**

L.: Господи помилуй

**D.: Za cestující po zemi, vodě i vzduchem, za nemocné, trpící,
zajaté a za spásu jejich - Господу помóлимся.**

L.: Господи помилуй

**D.: Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a
pouze - Господу помóлимся.**

L.: Господи помилуй

**D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj
nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)**

L.: Господи помилуй

**D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную
Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со
всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь
живот наш Христу Богу предадим.**

*(Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslavenější a slavné Vládkyně naší,
Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi
jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu
poručte)*

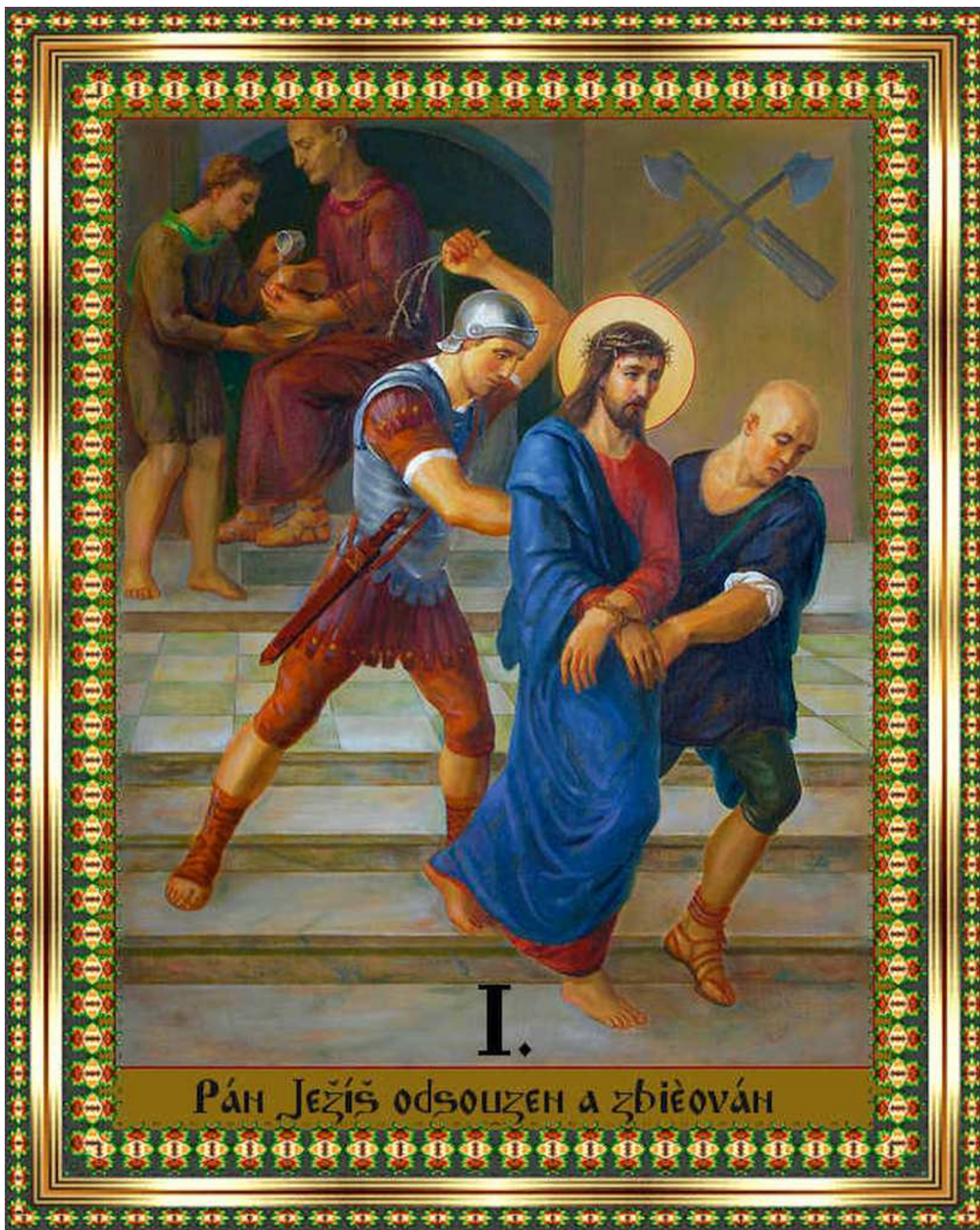

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

**J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.**

L: Аминь.

*(Neboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i
Svatému Duchu nyní i vždycky až na věky věků - Amen)*

I. zastavení

Pán Ježíš odsouzen a zbičován

Kdybychom sami sebe neustále soudili, nebyli bychom jednou souzeni. Sám Bůh podstoupil lidský soud, nespravedlivý, krutý, ale Jeho soud, jak věříme, bude laskavý a milosrdný.

D.: Миром Господу помóлимся. (*V pokoji k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

**D.: Abychom obstáli bez odsouzení na přísném Kristově soudu
- у Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)**

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

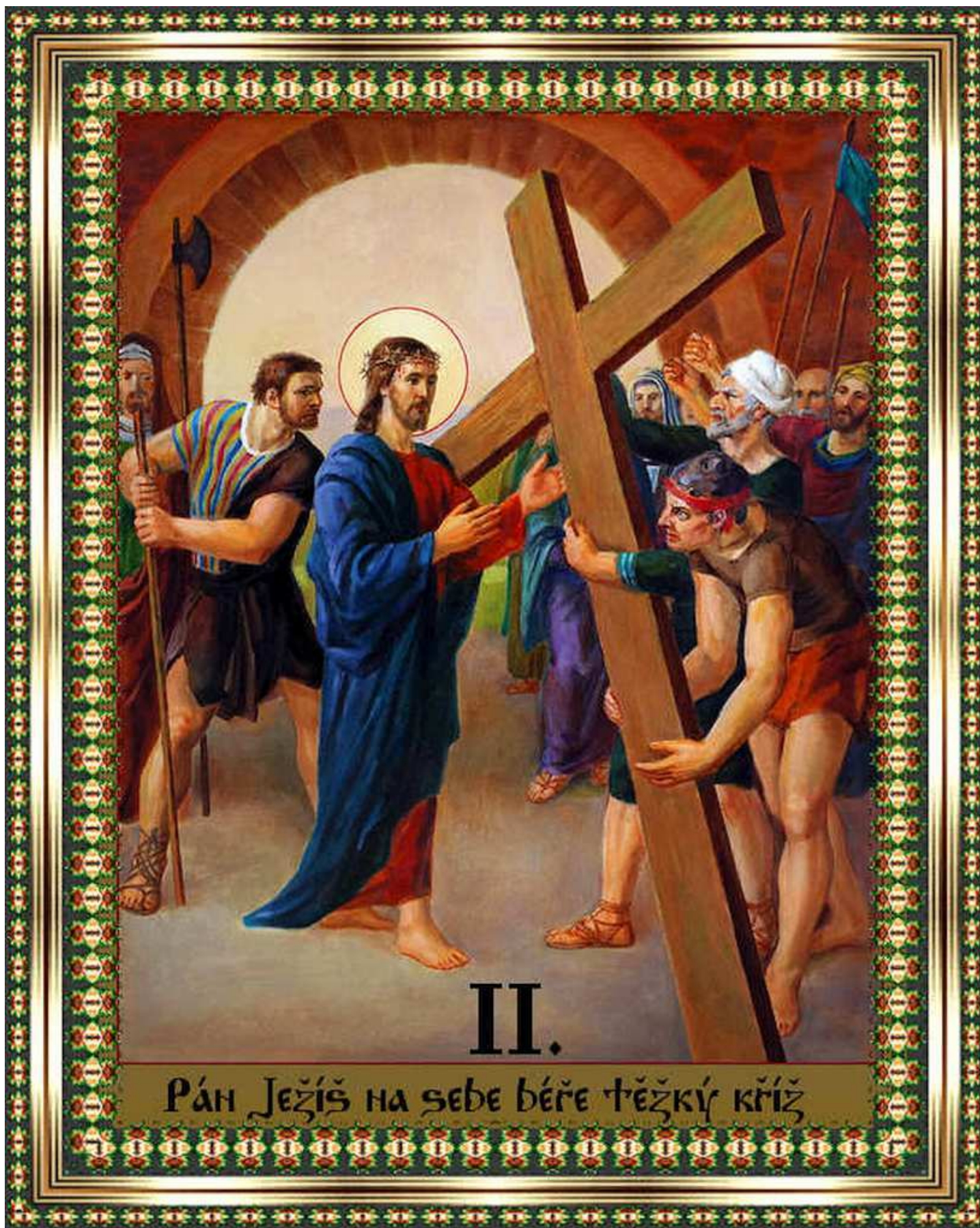
**Д.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную
Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со
всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь
живот наш Христу Богу предадим.**

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

***J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.***
L: Аминь.

L: Аминь.

II. zastavení

Pán Ježíš na sebe béře kříž

*Bůh nenakládá na naše ramena nikdy více, než můžeme unést.
I v největších souženích proto dobrořečme Bohu za vše! I za
naše těžké zkoušky, které nám přinesou odměnu již zde a
jednou nám i otevřou bránu Nebes.*

**D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k
Hospodinu modleme se*).**

L.: Господи помилуй

**D.: Abychom křížem Kristovým vysvobození byli od všelikého
soužení, hněvu a nouze - у Гóспода прóсим (*Hospodina
prosím*)**

L.: Господи помилуй

**D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj
nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)**

L.: Господи помилуй

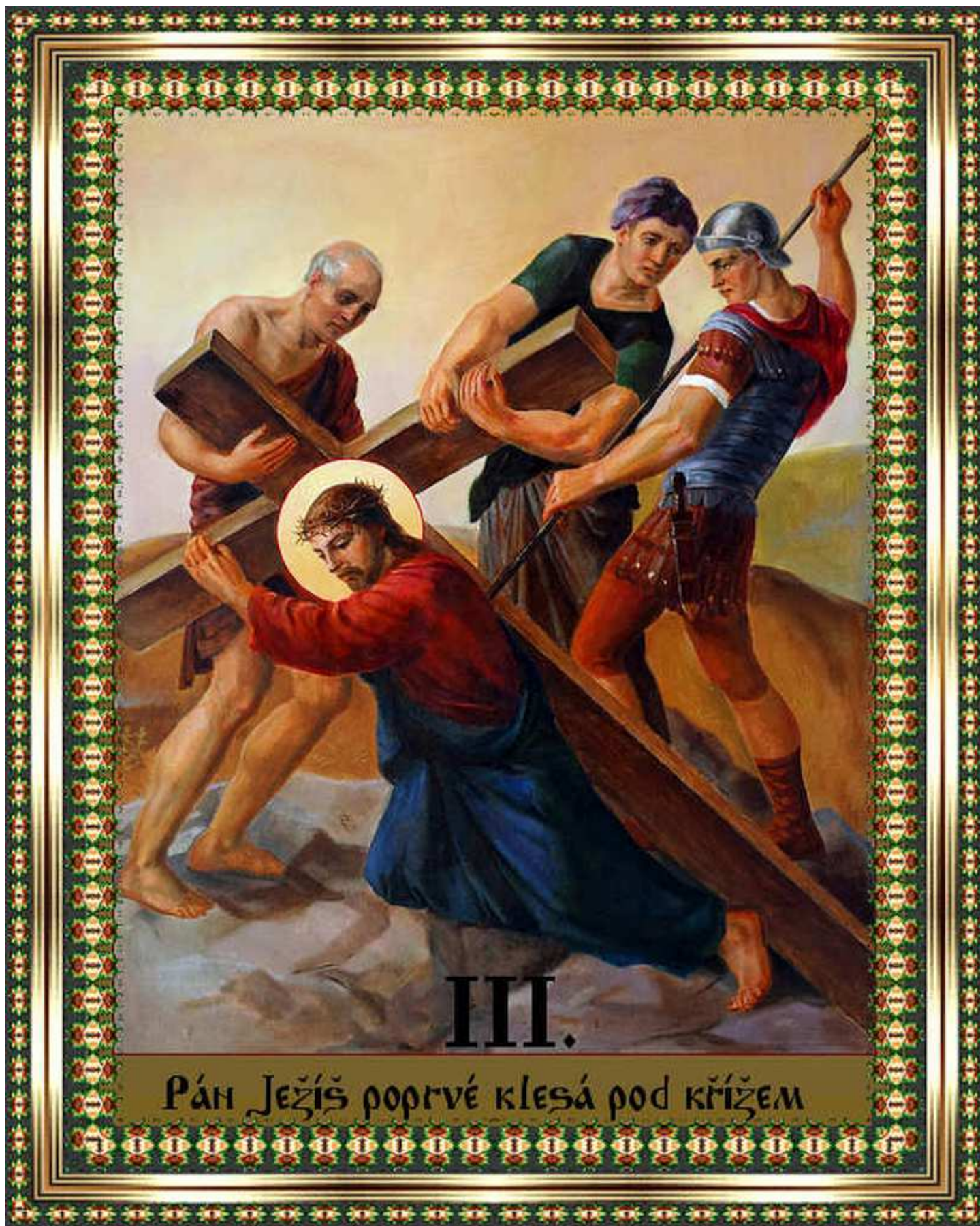
**D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную
Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со
всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь
живот наш Христу Богу предадим.**

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

**J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.**

L.: Аминь.

III. zastavení

Pán Ježíš poprvé padá pod křížem

Padáme všichni pod našimi hříchy. Kristus však svým pádem umožnil, abychom mohli vždy znovu vstát a jít dále.

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Za prominutí hříchů a poklesků našich - у Господа просим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

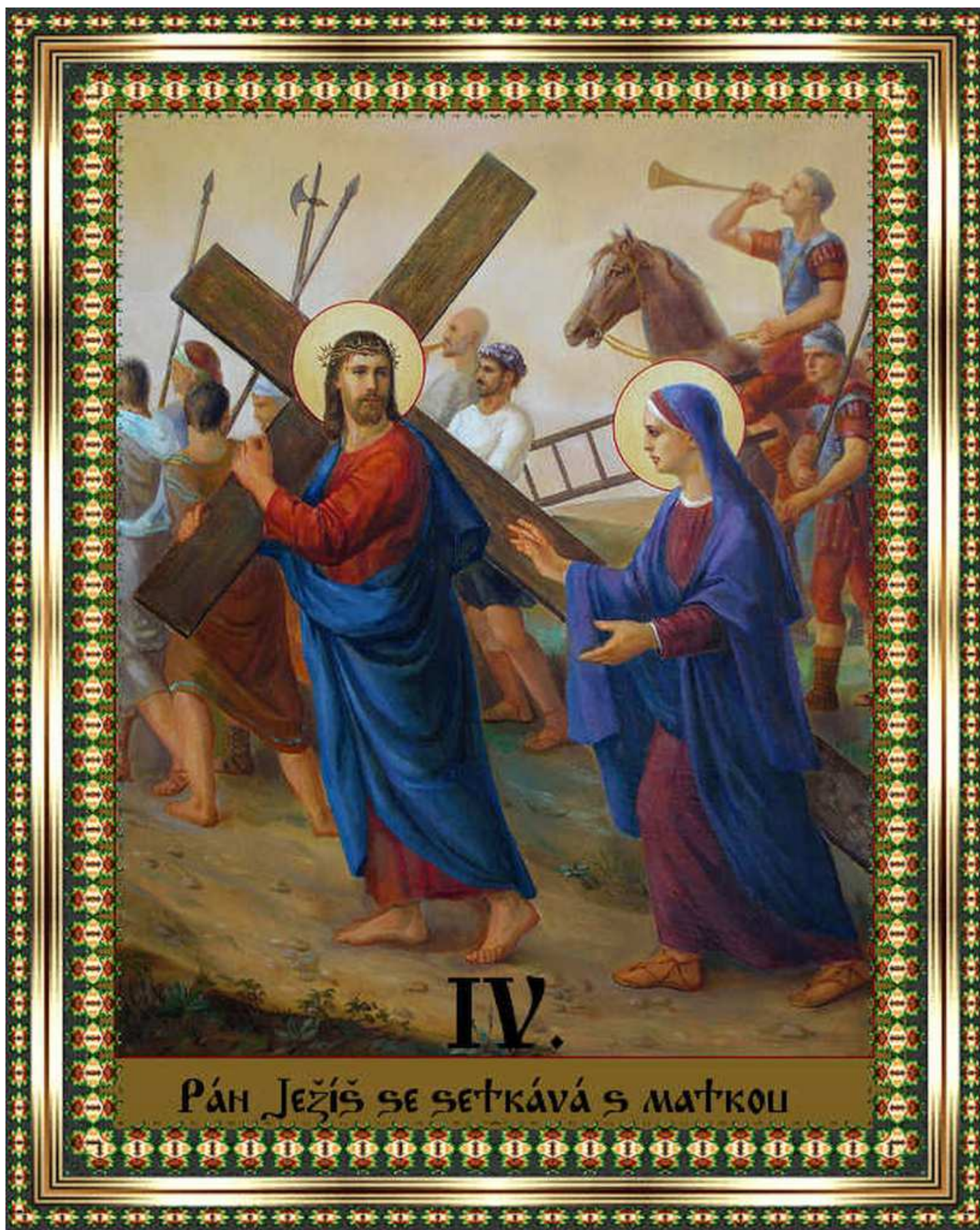
D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение, Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки веков.

L.: Аминь.

IV. zastavení

Pán Ježíš se setkává se svou matkou

Rodina je náš pozemský domov a základní kámen Církve Kristovy. Modleme se za živé i zesnulé členy našich rodin, abychom se všichni spolu mohli jednoho dne těšit z věčné radosti v domově nebeského Otce.

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

**D.: Za naše rodiče, živé i zesnulé, a za naše rodiny - y
Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)**

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

**Д.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную
Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со
всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь
живот наш Христу Богу предадим.**

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

**Ж.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.**
Л: Аминь.

L: Аминь.

V. zastavení

Šimon Cyrenský pomáhá Pánu Ježíši nést jeho kříž

Nesme břemena našich přátel. Kdo jiný jim má v jejich souženích pomoci, než my? Nezabývejme se záchranou světa, ale zachraňujme naše konkrétní přátele, kteří jsou možná právě v tuto chvíli v nouzi! Odpouštějme dluhy, otevírejme svá srdce.

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

**D.: Za naše přátele, druhy a za všechny dobrodince naše - y
Господа просим (*Hospodina prosím*)**

L.: Господи помилуй

**D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj
nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)**

L.: Господи помилуй

**D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную
Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со
всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь
живот наш Христу Богу предадим.**

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

**J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.**

L.: Аминь.

VI. zastavení

Veronika podává Pánu Ježíši roušku

*V největších souženích nám Bůh sesílá nenadále záchranu
vždy! Stačí Jej jen o to úpěnlivě prosit.*

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

**D.: Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl
našich - у Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)**

L.: Господи помилуй

**D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj
nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)**

L.: Господи помилуй

**D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную
Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со
всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь
живот наш Христу Богу предадим.**

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

**J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.**

L.: Аминь.

VII. zastavení

Pán Ježíš podruhé padá pod křížem

*Znovu a znovu se vracíme ke starým chybám a hříchům.
Klopýtáme a padáme, ale Boží ruka nás vždy znovu zvedne, jen
stojíme-li o to.*

**D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k
Hospodinu modleme se*).**

L.: Господи помилуй

**D.: Za prominutí a odpuštění hříchů a poklesků našich - y
Господа просим (*Hospodina prosím*)**

L.: Господи помилуй

**D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj
nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)**

L.: Господи помилуй

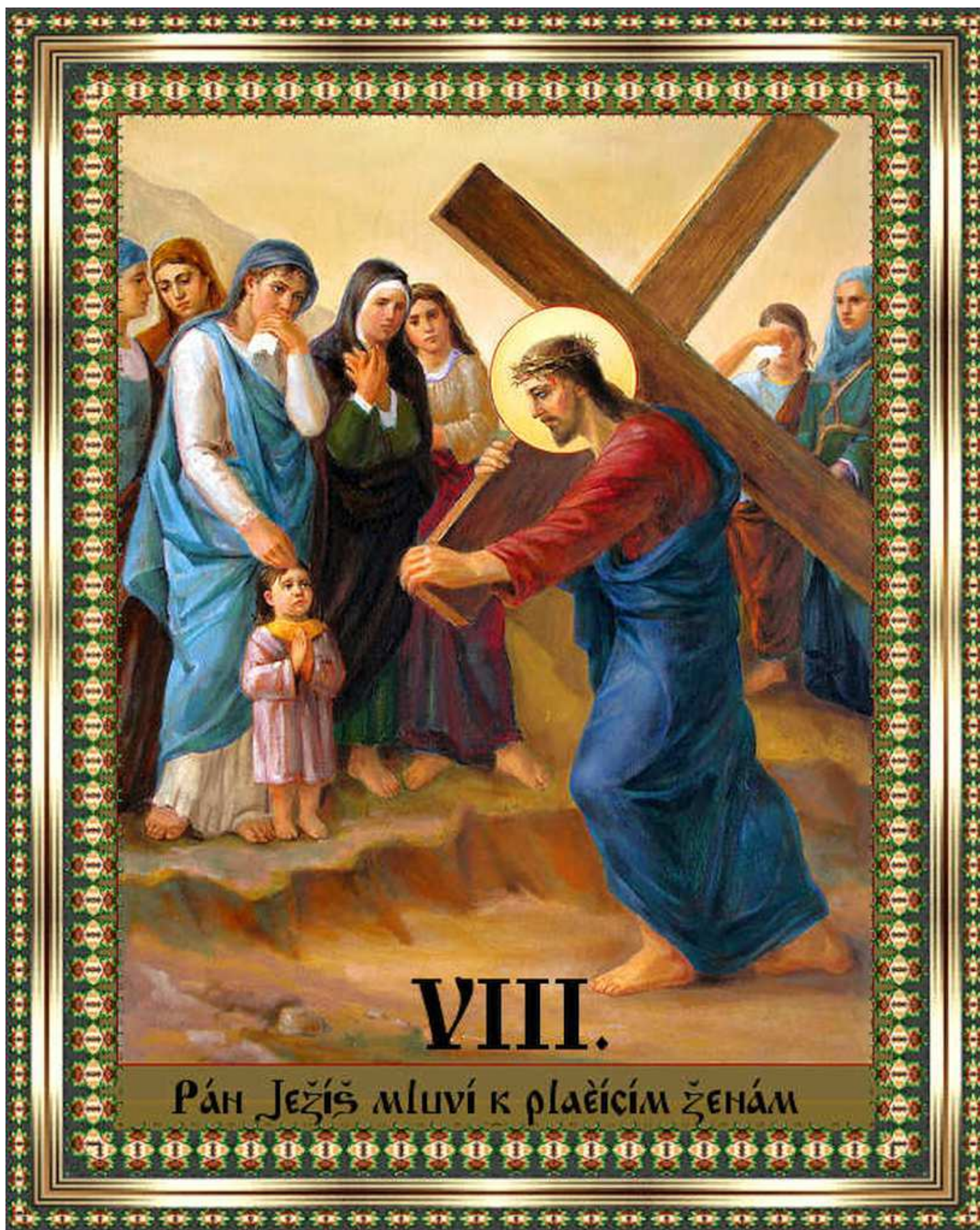
**D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную
Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со
всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь
живот наш Христу Богу предадим.**

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

**J.: *Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.***

L.: Аминь.

VIII. zastavení

Pán Ježíš mluví k plačícím ženám

*Posvěcujme neustálou modlitbou naše veškeré okolí. Modlitbou
za naše město, ves, domov toto vše svěřujme Bohu a tím
chráníme místo i lidi kolem nás tam, kde žijeme.*

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Za toto město a tuto obec a za všechna města a všechny země a za ty, kdo v nich podle víry žijí - у Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

Д.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

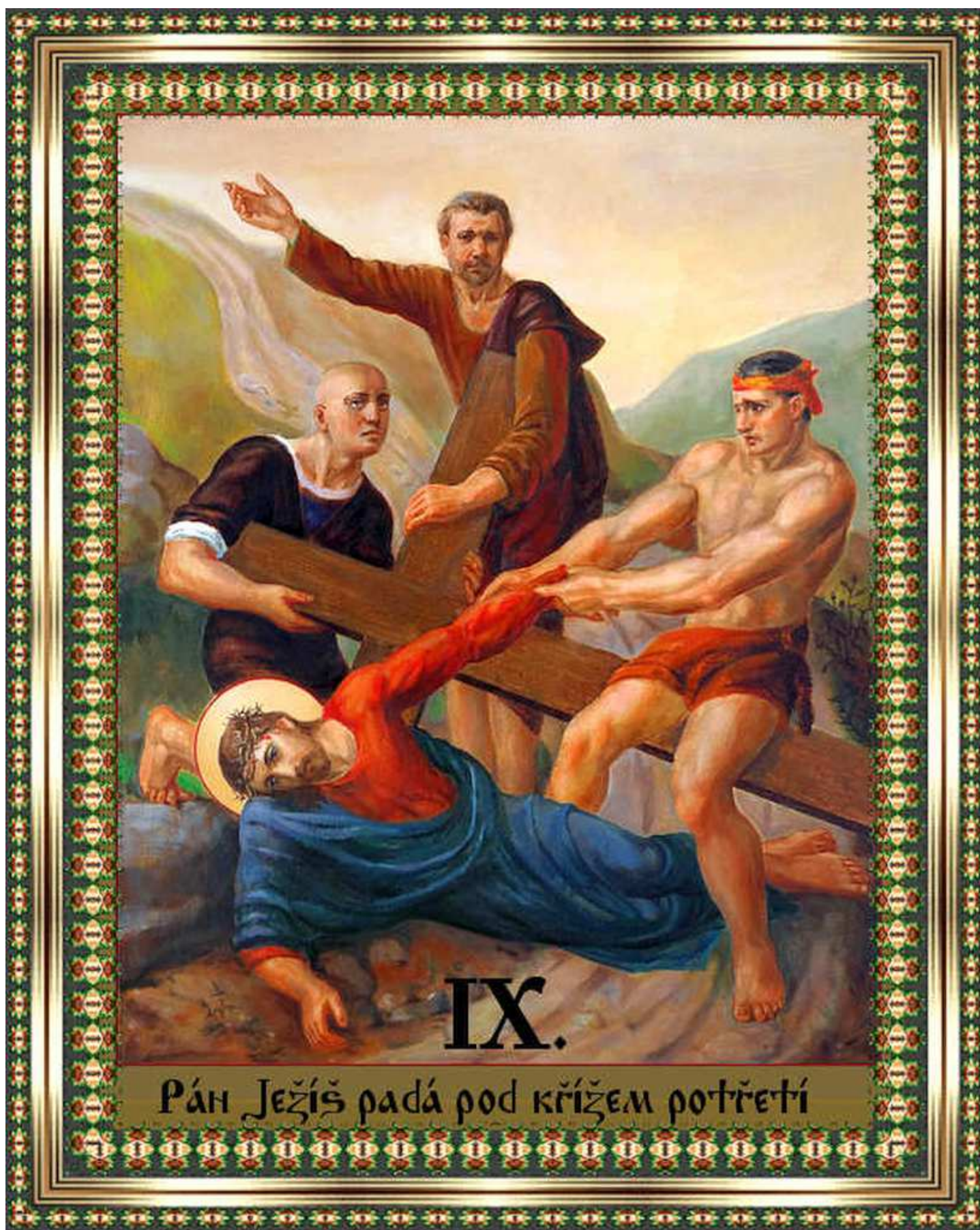

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

**Ж.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение,
Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки
веков.**

Л: Аминь.

L: Аминь.

IX. zastavení

Pán Ježíš padá pod křížem potřetí

Nezoufejme nad svými hříchy a neklesejme do malomyslnosti, že nám není pomoci. Není totiž hřích, který by nemohl být odpuštěn a to ani, když do něho upadneme stokrát po sobě. Prosme Boha se slzami – a On nám vždy znovu a znovu odpustí!

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Za prominutí a odpuštění hříchů a poklesků našich - у Господа просим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

J.: *Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение, Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки веков.*

L.: Аминь.

X. zastavení

Pán Ježíš zbaven roucha

Svět nás může zbavit všeho, protože nám zde nepatří vůbec nic.

Vzít nám ale odměnu, která je určena těm, kdo vytrvají i přes všechno protivenství světa i Zlého, nám nikdo nikdy nemůže. I kdybychom zůstali nazí, Kristus je s námi - a navíc získáváme v té vteřině další neskonalou odměnu na věčnosti.

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Abychom celý den dokonale, svatě, pokojně a bez hříchu strávili - у Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

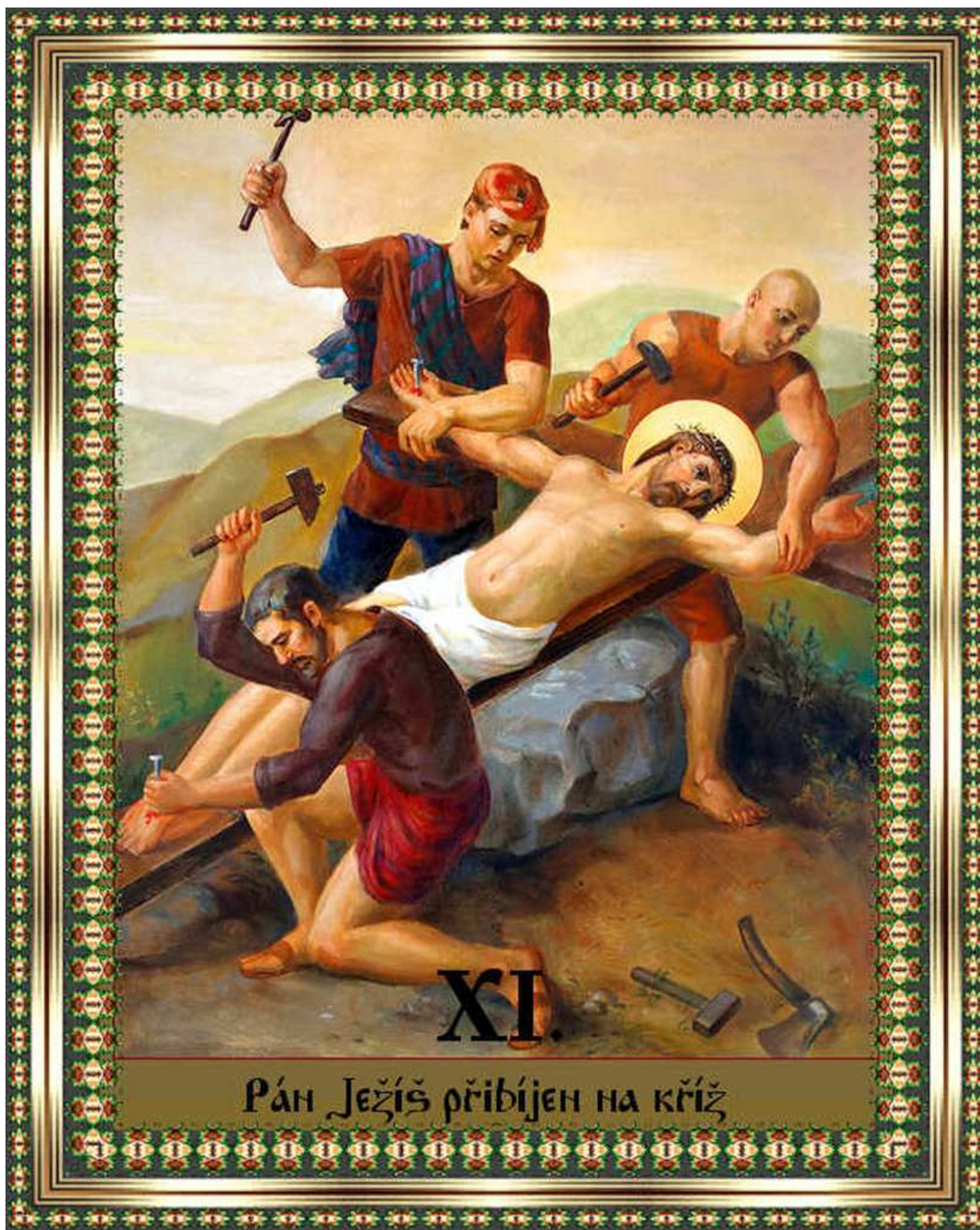
D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение, Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки веков.

L.: Аминь.

XI. zastavení

Pán Ježíš přibíjen na kříž

Bůh nám dopřává očištění našich hříchů ranami a souženími ještě zde na zemi. Můžeme tak pod tíhou našich bolestí litovat našich hříchů včas, abychom tak mohli v hodině naší smrti odcházet již s tušením nevýslovné blaženosti na věčnosti.

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili - у Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение, Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки веков.
L.: Аминь.

XII. zastavení

Pán Ježíš na kříži umírá

Ve chvíli, kdy se smrt dotkla ukřižovaného Boha, byla definitivně poražena. Tělesná smrt lidí i všeho tvorstva je od té doby nikoli koncem, ale vstupní branou k životu věčnému v oslavených vzkříšených tělech a v novém, oslaveném, světě.

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Za křesťanské skonání života našeho bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání na hrozném soudu Kristově - у Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

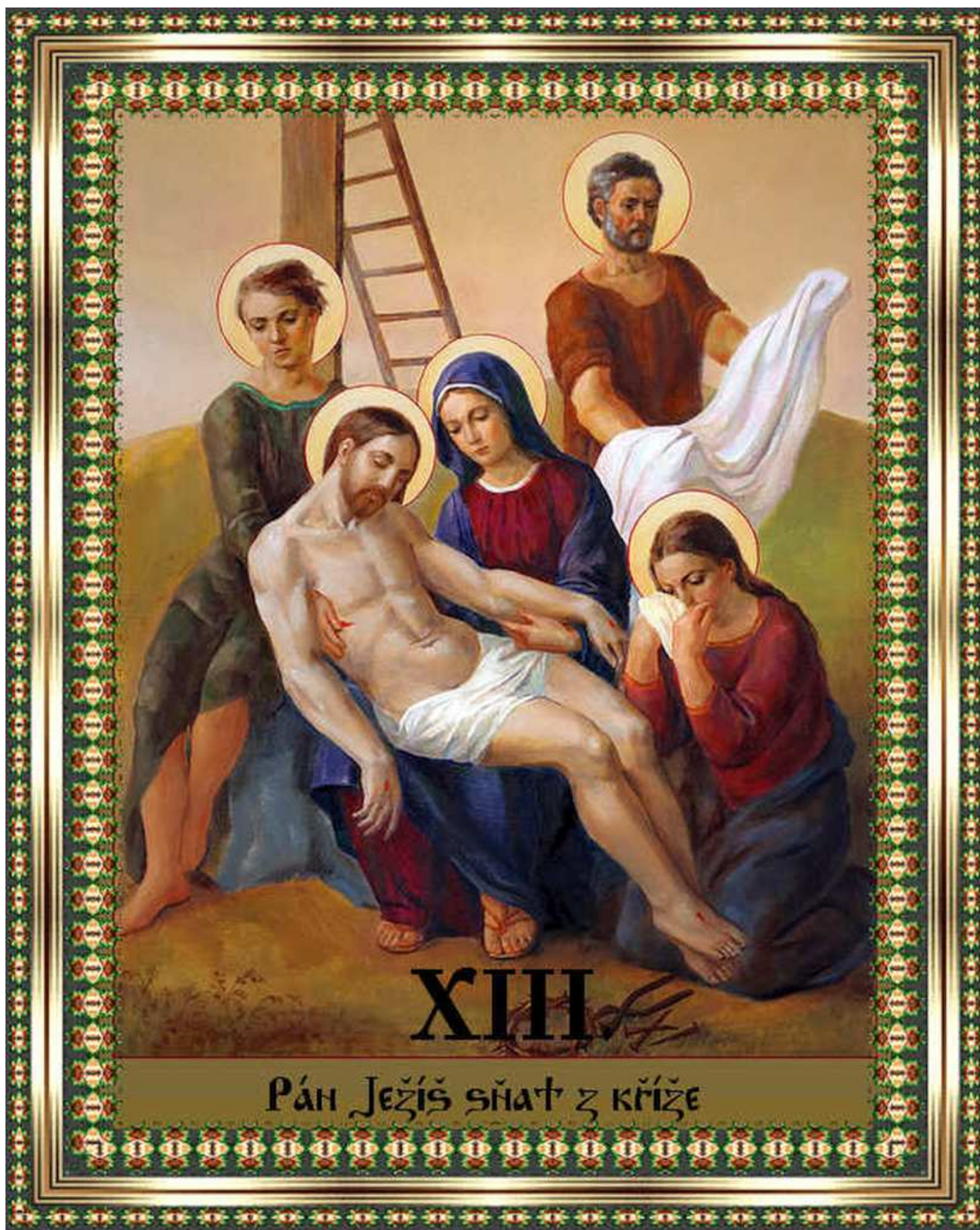
D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение, Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки веков.

L.: Аминь.

XIII

PÁN JEŽÍŠ SŤAŤ Z KŘÍŽE

XIII. zastavení

Pán Ježíš sňat z kříže

Pamatujme neustále na naše zesnulé. Našimi modlitbami totiž snímáme jejich někdejší hříchy. Jedině modlitba nás živých je může dostat na věčnost. Musíme si vzájemně pomoci a pokud pomůžeme dnes do Nebe ty jim, jednou pomůže někdo i nám.

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Ještě modleme se za pokoj duší našich zesnulých služebníků Božích (*jméno*), aby jim prominut byl všeliký hřích úmyslný i neúmyslný - у Господа просим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

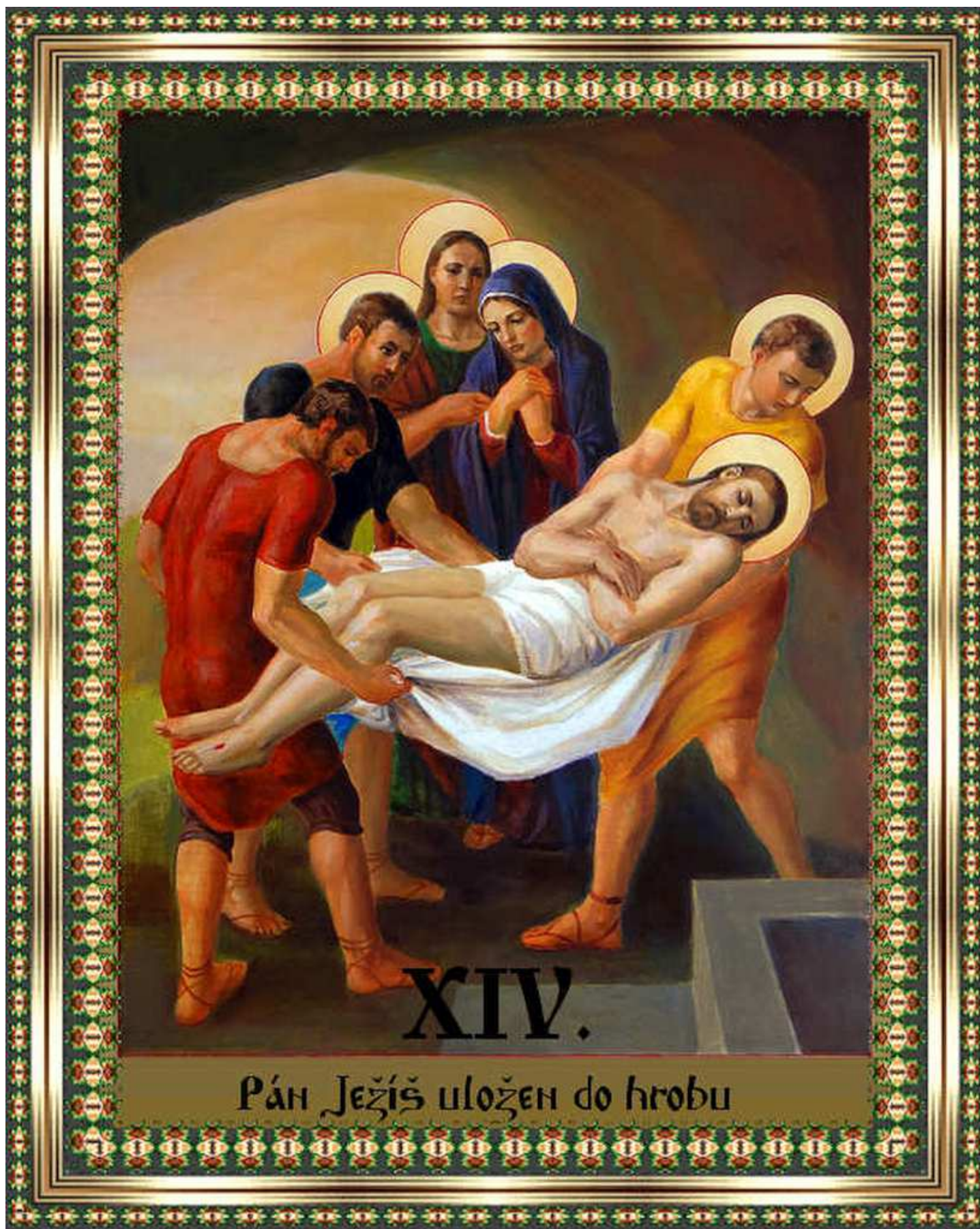
L.: Господи помилуй

D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

J.: *Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение, Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки веков.*
L.: Аминь.

XIV. zastavení

Pán Ježíš uložen do hrobu

Ježíš Kristus pobytem v hrobě naše hroby otevřel. Od hrobu Boha Živého proto nyní můžeme odcházet již beze strachu z naší vlastní smrti. Vidíme již za šerem velikopátečního večera probleskovat záři slavného nedělního rána, rána Zmrtvýchvstání. A jako Kristus, i my z hrobu vstaneme!

D.: Паки и паки, миром Господу помолимся (*Opět a opět k Hospodinu modleme se*).

L.: Господи помилуй

D.: Aby Hospodin Bůh umístil duše všech našich zesnulých tam, kde spravedliví odpočívají - у Гóспода прóсим (*Hospodina prosím*)

L.: Господи помилуй

D.: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a ochraňuj nás - Боже, Твоею благодатию (*Bože milostí svou*)

L.: Господи помилуй

D.: Пресвятую, пречистую, преблагословенную, славную Владычицу нашу Богородицу и Приснодеву Марию со всеми святыми помянувшие, сами себе и друг друга, и весь живот наш Христу Богу предадим.

L.: Тебе, Господи. (Tobě Hospodine)

J.: Яко подобает Тебе всякая слава, честь и поклонение, Отцу, и Сыну, и Святому Духу, ныне и присно, и во веки веков.

L.: Аминь.

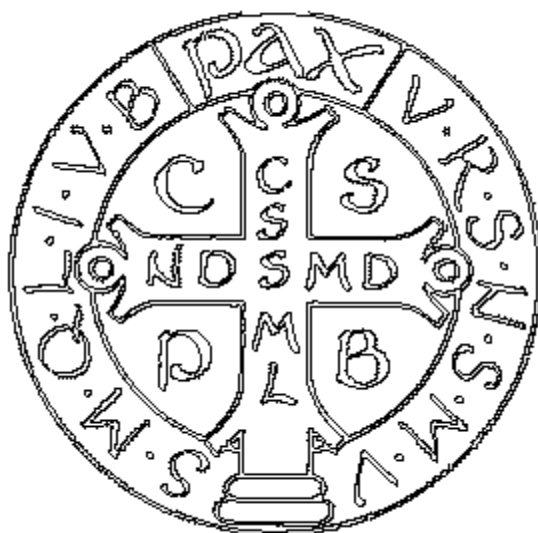
Otče náš...
Zdravas Maria...

***(Sláva ť Otci i ť Synu i ť Svatému Duchu
nyní i příště až na věky věků.)***

***D:* Благослови, владыко.**

*(Požehnání Hospodinovo na vás, podle milosti a lidumilnosti jeho
vždycky, † nyní i † příště až † na věky věků.)*

L.: АМИНЬ

Vysvětlivky: *J: Kněz* *D: Diakon* L: Chór (případně všichni)

Křížová cesta „Cyrilomethodějská“

Nejdříve je nutno upozornit, že západní, katolickou, pobožnost Křížové cesty pravoslavná východní zbožnost **nezná**. Vznikla totiž až ve vrcholném středověku. Nemohli ji tedy znát a ani užívat přirozeně ani svatí apoštolové Slovanů Cyril a Method. Název této Křížové cesty je tedy jen symbolickým označením „stylu“ pobožnosti...

Tento materiál je jenom skromným pokusem na základě dvoutisíciletého východního ritu, založeného od základů na **ekteniích**, dát k dispozici zájemcům o kořeny velkomoravské Tradice typickou **západní** postní pobožnost ve slovanském **východním** provedení.

*Pozn.: Řecky **ektenis** znamená **vytrvalý**. Tedy ektenie je vytrvalá vroucí modlitba. Ektenos není matematický výraz (dvojnásobně, trojnásobně), ale znamená modlit se vytrvale, vroucně. Neznačená délku, ale hloubku modlitby. Modlitba ve tvaru litanie, jako dědictví antiochijské se hojně nachází v byzantské liturgii: v eucharistii, v modlitbě hodinek, při udílení svátostí i při žehnáních. Diakon zpívá jednotlivé prosby a chór nebo lid na každou odpovídá Kyrie eleison, slovansky - Hospodi pomiluj.*

*Ektenie jsou vůbec jednou z nejstarších a v Církvi nejdéle užívaných liturgických částí. Zmínky o Velké (pokojné) ektenii, kterou začíná i tato naše Křížová cesta, se objevují dokonce již ve spisech sv. Klementa Římského z **1. století** po Kristu. Tak staré jsou tyto modlitby!*

Na západě ovšem postupně ektenie vymizely a dnes je zde známe jen v podobné formě litaní, leč užívaných zpravidla jen při některých neeucharistických liturgických příležitostech.

V této naší Křížové cestě tvoří jednotlivé ektenie, se vždy vsunutou jednou prosbou, vztahující se ke konkrétnímu „Zastavení“, její páteř. Celá tato původně ryze západní pobožnost tak získává typický východní rozměr, což bylo záměrem. Víme, že i svatí Věrozvěstové slovanští pracovali s podobnými postupy – například jejich synthesisa římské a byzantské liturgie, i když se nám nedochovala, zanechala hluboké podvědomé stopy v duchovnosti celé Moravy po staletí – až do dnešních časů...

Technické poznámky:

Kvůli slovanskému (ruskému) nápěvu ekteníí, které se jinak ani zpívat - s ohledem na zachování jejich ducha - nedají, jsou opakované fráze užity ve zpěvných částech v církevní slovanštině užívané v ruské liturgii; obsahová jejich část, zpívaná volně na jednom tónu, je pak kvůli srozumitelnosti užita česky dle u nás běžně užívaného orthodoxního českého překladu biskupa Gorazda (1879-1942).

Kvůli čitelnosti je při zápisu užita běžná „azbuka“, nikoli tzv. stará cyrilice, jinak v církevním prostředí ruském užívaná hojně. Ve většině případů se proto „г“ (g) vyslovuje jako „h“, kteroužto hlásku staroslovanština obsahuje (typický příklad Господи = Hospodi).

Úvodní poznámky k tichému rozjímání u jednotlivých zastavení si dovolil vložit Leo P. Švančara. Celá tato křížová cesta je ke stažení rovněž na našich stránkách X-P.cz ve formátu pdf.

Doufáme, že tato „neobvyklá“ postní pobožnost Křížové cesty najde u některých věřících sluchu i přijetí a že třeba i pomůže dotknout se hluboké niternosti východního křesťanského ritu.

*Kéž Zmrtvýchvstalý † Kristus, pravý Bůh náš, na přímlovu † Matky své
Přečisté, svých svatých apoštolů † Cyrila a Methoda, svatých císařů †
Nikolaje a † Karla, i všech † svatých, † požehná nám a spasí nás jako Blahý
a Lidumil.*

